

ČLAN 7

„Nuklearna opcija“ EU

CENTAR ZA
EVROPSKE
POLITIKE

Autor: Strahinja Subotić, mlađi istraživač

Dizajnerka: Anesa Omeragić, asistentkinja za komunikacije i organizaciju događaja

Član 7 Ugovora o EU (UEU) uspostavlja postupak čiji je cilj garantovanje zaštite fundamentalnih vrednosti EU. Ovaj postupak se sastoji iz sistema ranog upozorenja u slučaju postojećeg rizika od povreda vrednosti, kao i sankcionog mehanizma u slučaju ozbiljnog i upornog kršenja vrednosti od strane pojedine države članice.

Uveden je Ugovorom iz Amsterdama 1997. (1999.), a kasnije dopunjeno Ugovorom iz Nice 2001. (2003.) i Ugovorom iz Lisabona 2007. (2009.).

Procedura – korak po korak

#1

Utvrđivanje da postoji
**JASAN RIZIK
OZBILJNOG KRŠENJA**
vrednosti.

Na obrazloženi predlog:

- a) JEDNE TREĆINE država članica
- b) Evropske komisije
- c) DVE TREĆINE Evropskog parlamenta¹

Savet donosi odluku² putem ČETIRI PETINE³ - izdaje zvanično upozorenje

U slučaju da država prekršilac ignoriše formalno upozorenje i nastavi sa praksom koja je u suprotnosti sa fundamentalnim vrednostima EU, to može dovesti do...

#2

...utvrđivanja postojanja
**OZBILJNOG
I TRAJNOG KRŠENJA**
vrednosti.

Na obrazloženi predlog:

- a) JEDNE TREĆINE država članica
- b) Evropske komisije

Odлуку JEDNOGLASNO⁴ donosi Evropski savet⁵

#3

SUSPENZIJA
nekih prava, uključujući pravo glasa
države članice.⁶

Odлуku donosi Savet KVALIFIKOVANOM VEĆINOM⁷

POLJSKA

20. decembar 2017.

Po prvi put u istoriji, EU je aktivirala postupak iz člana 7 protiv svoje države članice.

Rezime: U svom obrazloženom predlogu, Evropska komisija je predstavila svoju zabrinutost u pogledu nezavisnosti sudstva, razdvajanja grana vlasti i pravne sigurnosti u Poljskoj.

Oblasti zabrinutosti: Nedostatak nezavisne i legitimne sudske ocene ustavnosti; usvajanje novog zakonodavstva od strane poljskog parlamenta koje se odnosi na poljsko pravosuđe, a koje izaziva ozbiljnu zabrinutost u pogledu nezavisnosti pravosuđa, čime se značajno povećava sistemska pretnja vladavini prava u Poljskoj.

Trenutni status: Odluka Saveta je na čekanju.

MAĐARSKA

12. septembar 2018.

Iako su članovi Evropskog parlamenta odbacili pozive da pokrenu postupak predviđenim članom 7 u 2015. godini, oni su promenili svoj stav tri godine kasnije.

Rezime: Evropski parlament je iskazao zabrinutost koja se odnosi na dvanaest oblasti vladavine prava u Mađarskoj.

Oblasti zabrinutosti: Funkcionisanje ustavnog i izbornog sistema; nezavisnost pravosuđa; korupcija i sukobi interesa; privatnost i zaštita podataka; sloboda izražavanja; akademske slobode; sloboda veroispovesti; sloboda udruživanja; pravo na jednak tretman; prava pripadnika manjina, uključujući Rome i Jevreje; osnovna prava migranata, tražilaca azila i izbeglica; i ekonomski i socijalni prava.

Trenutni status: Odluka Saveta je na čekanju.

*Stavovi iskazani u ovom infografiku su isključiva odgovornost njegovog autora.

1. Stanje prvo precenjuje Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutrašnje poslove (LIBE), nakon što Evropski parlament usvoji rezoluciju kojom poziva ovaj Odbor na izradu posebnog izveštaja o kršenju vrednosti. Usvajanjem ovog izveštaja Evropski parlament zvanično pokreće član 7.

2. Nakon pribavljanja saglasnosti Evropskog parlamenta.

3. Nakon što ambasadori država članica EU razmotre ovo pitanje u okviru COREPER II, Savet za opšte poslove (GAC) donosi odluku o tome kako rešiti predmetno pitanje. Ovom konfiguracijom Savet upravljuje rotirajuće države članice Saveta EU, od kojih zavisi da li i kada će se pitanje pokretanja člana 7 staviti na dnevni red. Pre donošenja konačne odluke, GAC saslušava državu prekršioca, kojoj može uputiti preporuke za prevaziđenje postojećeg stanja.

4. Država članica u pitanju ne učestvuje u glasanju.

5. Nakon pribavljanja saglasnosti Evropskog parlamenta.

6. Ne postoji odredba koja bi omogućila isključenje države članice iz EU.

7. Sistem glasanja kvalifikovanom većinom (QMV) zahteva glasove najmanje 55% država članica koje predstavljaju barem 65% populacije EU.

www.cep.org.rs

EuropeanPolicyCentre

@CEPBelgrade

Centar za evropske politike

EuropeanPolicyCentre

Centar za evropske politike - CEP - je nezavisna, nevladina, neprofitna think tank organizacija koju je osnovala grupa stručnjaka u oblasti evropskog prava, ekonomije i javne uprave, sa zajedničkim ciljem da doprinesu unapređenju okruženja za kreiranje javnih politika u Srbiji, tako što će ga učiniti transparentnijim i inkluzivnijim, zasnovanim na činjenicama i suštinski orientisanim ka EU. Temeljno razumevanje javnih politika Evropske unije i procesa pristupanja, kao i načina rada javne uprave u Srbiji, uz jak društveni kapital čine CEP organizacijom sposobnom ne samo da sprovodi istraživanja visokog kvaliteta, već i da dospe do donosilaca odluka i ostvari osetan uticaj.

Delatnost CEP-a je danas organizovana u četiri programska područja:

- 1) Dobra vladavina, sa snažnim fokusom na horizontalnom kreiranju politika i koordinaciji;
- 2) Unutrašnje tržište i konkurentnost;
- 3) Regionalna politika, mreže i energetika;
- 4) Europe&us.

Za više informacija, posetite sajt: www.cep.org.rs